

Những quan tâm về sức khỏe

Lao Phổi (TB)

Lao phổi là thế nào? (TB)?

Lao phổi (TB) là một loại nhiễm trùng gây ra bởi vi trùng *Mycobacterim tuberculosis*. TB thường xảy ra trong phổi nhưng cũng có khi xảy ra với những bộ phận khác như da, xương, hạch bạch huyết, gan, đường tiêu hóa và hệ thần kinh (não và hệ thần kinh trung ương)

TB lây lan như thế nào ?

TB lây từ người này qua người khác từ những chung đụng. Một người có TB trong phổi sẽ lây lan cho người khác khi họ ho, la hét, hắt hơi hay nói chuyện, người trong cùng phòng có thể hít phải một phần nhỏ vi trùng. Khi vào sâu bên trong phổi, bệnh sẽ phát triển.

Những ai có nguy cơ nhiễm TB ?

Người bị nhiễm lao phổi khi phải tiếp xúc với người khác có TB trong phổi, ví dụ như ở cùng nhà, các nhà tạm trú cho người vô gia cư, nhà giam. Một số ví dụ khác có nguy cơ lây nhiễm cao có thể kể như sử dụng rượu kinh niên, thuốc gây nghiện, những người đến từ nhiều nơi khác nhau trên thế giới, từ những nơi có tỉ lệ bị nhiễm TB cao như Caribbean, Châu Phi và Châu Á.

Những giai đoạn của TB ?

Nhiễm TB bắt đầu từ phổi. Một hệ thống miễn nhiễm bình thường, khỏe mạnh có thể giới hạn hay vô hiệu hóa nhiễm trùng. Khi xâm nhập, cơ thể được báo TB thuộc loại lành tính hay tiềm ẩn. TB lành tính không thể gây bệnh được, trừ khi hệ miễn nhiễm bị suy yếu. Ở dạng lành tính, dấu hiệu biết đã bị nhiễm là thử nghiệm trên da. (xem 'Làm cách nào tôi thử nghiệm TB' kế tiếp). Người có TB dạng này không thể lây cho người khác

Nếu hệ miễn nhiễm của một người trở nên suy yếu, và có thể không còn khả năng kèm chế TB lành tính. Khi điều này xảy ra, triệu chứng của TB ác tính xuất hiện như nóng, sốt, ra mồ hôi ban đêm, giảm cân, ho ra máu, khó thở. Nếu nhiễm TB từ máu qua các bộ phận khác, những triệu chứng khác có thể xuất hiện, tùy theo bộ phận nào của cơ thể bị ảnh hưởng. Ai mang TB ác tính trong người có thể lây lan cho người khác.

Làm cách nào tôi có thể thử nghiệm TB ?

Để biết bạn có bị nhiễm TB hay không, bác sĩ hay y tá sẽ làm xét nghiệm gọi là xét nghiệm lao tố bằng cách tiêm một lượng nhỏ hợp chất vào dưới da. Hợp chất có chứa những chất đậm gần giống vi trùng TB. Bạn phải quay lại trong vòng 48 tiếng đến 72 tiếng để biết kết quả.

Nếu bạn đã bị nhiễm TB và hệ miễn nhiễm của bạn đã chống lại tốt, bạn sẽ có những tế bào phản ứng lại với chất này. Trong trường hợp này, chỗ tiêm sẽ đỏ và sưng lên. Đây gọi là kết quả xét nghiệm lao tố dương tính hay xét nghiệm TB dương tính trên da.

Xét nghiệm lao tố dương tính hay xét nghiệm TB dương tính trên da có ý nghĩa gì ?

Kết quả dương tính cho thấy bạn đã bị nhiễm phải vi trùng TB trong quá khứ. Không nhất thiết là bạn có TB ác tính hay có thể lây qua người khác. Nếu bạn có kết quả dương tính hay những dấu hiệu khác của TB, bác sĩ sẽ cho bạn chụp hình phổi, thử đàm hay làm những xét nghiệm khác, tùy vào triệu chứng và dấu hiệu

Xét nghiệm lao tố (trên da) có thể không chính xác với những ai có HIV đã lâu, bởi vì hệ miễn nhiễm của người ấy có thể đã quá yếu, không còn khả năng cho phản ứng lại mẫu TB trong xét nghiệm.

TB được chữa trị như thế nào?

Nhiễm TB lành tính thường được điều trị bằng thuốc isoniazid (INH) và sinh tố B6 trong nhiều tháng. Cách này sẽ ngăn TB lành tính biến hóa thành TB ác tính. Một phương pháp khác tổng hợp các hình thức điều trị và rút ngắn thời gian đôi khi được khuyến khích và cũng được xem như là một cách trị liệu.

Nhiễm TB ác tính cần được điều trị bằng một phương pháp tổng hợp với nhiều loại kháng sinh khác nhau trong vòng sáu tháng. Thuốc phải được uống mỗi ngày mới có công hiệu. Quên uống thuốc hay uống ít hơn yêu cầu sẽ làm tăng nguy cơ mất công hiệu của thuốc. Điều này xảy ra bởi vì vi trùng TB có thể biến đổi và kháng lại thuốc kháng sinh. Nếu bạn gặp khó khăn khi sử dụng thuốc TB, nói chuyện với bác sĩ, y tá và dược sĩ ngay lập tức.

TB liên quan đến nhiễm HIV như thế nào?

Người bị nhiễm TB và cũng đồng thời có HIV dương tính thường dễ trở bệnh hơn người không có HIV. Hơn nữa, những người có HIV/ AIDS thường có nguy cơ phát bệnh TB ở những cơ phận bên ngoài phổi. Đây là biến chuyển phức tạp gọi là lao phổi loại nặng.

Nếu bạn có HIV, bác sĩ của bạn sẽ thử nghiệm TB trên da cho bạn ít nhất mỗi năm một lần. Một người có HIV dương tính và có TB lành tính có nguy cơ phát triển thành TB ác tính, tuy nhiên nguy cơ có thể được giảm xuống với isoniazid (INH) và sinh tố B6 trong vòng chín tuần lễ.

Nếu bạn đang sử dụng thuốc chống HIV, bạn sẽ khó lựa chọn thuốc điều trị TB. Ví dụ như rifampin, một loại thuốc kháng sinh dùng để chữa TB, không thể dùng một cách an toàn với hầu hết những hợp chất có nguồn gốc protease hay non-nukes (NNRTIs). Nói chuyện với bác sĩ và dược sĩ của bạn để tìm xem những loại thuốc nào khác có thể dùng được.

Copyright @ACAS 2001 & 2003. This fact sheet is produced by ACAS (Asian Community AIDS Services) and is available in English, Chinese (Traditional and Simplified), Tagalog and Vietnamese. Funding for this project is provided by the Ontario HIV Treatment Network (OHTN) and Health Canada. Copies can be downloaded at : www.acas.org/treatment. ACAS provides comprehensive support and case management services for Asian people living with HIV/AIDS; and HIV/AIDS prevention education to the east and southeast Asian Canadian populations in the Greater Toronto Area. ACAS is located at 33 Isabella Street, Suite 107, Toronto, Ontario M4Y 2P7. Tel: (416)-963-4300, Fax: (416)-963-4371 Email: support@acas.org

Legal Disclaimer: While we make every attempt to ensure the accuracy and reliability of information contained in this website/ fact sheet, the information provided here are designed for reference purposes only. These information should not be relied upon as a substitute for medical advice from a qualified professional health care provider and should not be used for diagnosing or treating a condition or illness. Please consult a physician if you have any concerns about your health, treatment regimen and questions related to HIV/AIDS. ACAS, its employees and board members will not be responsible for any loss or harm, however arising, from the use of, or reliance on this information.